

Alfonsas Eidintas

ERNESTAS
GALVANAUSKAS

Premjero diplomatijos ir egzilio istorija

Monografija

Lietuvos nacionalinės
Martyno Mažvydo bibliotekos
Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras
Vilnius, 2025

Turinys

Santrumpos / 7

Svarbiausios Ernesto Galvanausko gyvenimo datos / 8

Ernesto Galvanausko vadovaujamų penktojo, septintojo, aštuntojo ir devintojo Ministrų Kabinetų personalinė sudėtis / 12

ĮVADAS / 14

I SKYRIUS. LAISVĖS IR NEPRIKLAUSOMYBĖS KELYJE

Jaunuolis Ernestas 1905 metų revoliucijoje ir emigracijoje / 32

Lietuvos delegacijoje prie Paryžiaus taikos konferencijos / 51

Grįžimas į Lietuvą 1919-aisiais: „atsivežiau vakarietiškas mintis, vakarietišką patirtį“ / 71

Ministras pirmininkas, klojantis valstybės pamatus, – kandidatas į prezidentus / 103

II SKYRIUS. „MANO GYVENIMO DALIS BUVO SUSIETA SU SIENA“

Užsienio politikos randai dėl Vilniaus. Hymanso planas / 136

Sukilimas Klaipėdoje 1923 metais. Galvanausko versija / 170

Diplomatinė Ernesto Didžiojo sėkmė – Klaipėdos prisijungimo įteisinimas / 197

Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotasis ministras Londone (1924–1927) / 225

III SKYRIUS. POLITIKOS VIENATVĖJE

Ernesto Galvanausko veikla Klaipėdoje 1927–1939 metais / 246

Medžio sindikato istorija / 252

Klaipėdos verslo žmogus / 256

Prekybos instituto rektorius (1934–1939) / 265

Brolis Gediminas / 277

Finansų ministras Antano Merkio vyriausybėje ir sovietų okupacija /	282
Nemaloni užduotis misijoje „grąžinti Smetoną į Kauną“ /	301
Finansų ministras vadinamojoje Liaudies vyriausybėje /	306
Gyvenimas Vokietijoje 1940–1946 metais /	316
Madagaskare ir Prancūzijoje (1947–1967) /	340
Prancūzijoje 1963–1967 metais (ligonis) /	353
Apie istoriją ir atsiminimus /	362

IV SKYRIUS. „MANO SVARSTYMAI ATSIDAUŽIA Į DIDŽIUOSIUS ATEITIES KLAUSIMUS“

Apie liberalizmą, <i>homo vulgaris</i> diktatūrą ir valstybę /	378
„Protingiausia lietuviška politika – tai lietuviškų galvų saugojimas“: apie tautos išlikimą per okupacijas /	385
„Emigracija nėra lemiantis faktorius lietuvių tautos laisvei atgauti“: VLIKas ir diplomatinė tarnyba /	401
Tarptautiniai santykiai, valstybių blokai ir Prancūzija /	417
„Gresia šiandien ne komunizmas, ne bolševizmas, ne fašizmas ar koks kitas ideologinis -izmas, bet Raudonoji armija“: apie SSRS ir Kiniją /	433
Ernesto Galvanausko asmenybės bruožai /	449

PABAIGOS ŽODIS / 466

Šaltiniai ir literatūra /	475
Ernestas Galvanauskas. The Prime Minister's Diplomacy and Life in Exile Story. Summary /	497
Ernestas Galvanauskas. L'histoire de la diplomatie et de l'exil du Premier ministre. Extrait /	506
Asmenų rodyklė /	497